

Informace ze zdravotnictví Jihomoravského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Brno
19.7.2005

8

Dětská a dorostová péče - činnost v Jihomoravském kraji v roce 2004

*Children and Adolescents Care - Activity in Branch in the Jihomoravsky Region
in 2004*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o dětské a dorostové péči v Jihomoravském kraji v roce 2004 obsahuje údaje o ambulantní péči z oblasti sítě zdravotnických zařízení, personálního zajištění, činnosti, dispenzarizovaných pacientů pro vybranou diagnózu a také základní ukazatele lůžkové péče nemocnic. Údaje jsou členěny dle druhu zdravotnického zařízení a dle území.

Summary

Information on health service activity in the branch of children and adolescents care in the Jihomoravsky region in 2004 contains data about out-patient care from area of health service network, personnel capacity, activity, patients followed up for selected diagnoses and also basic indicators of in-patient care in hospitals. Data are presented by type of health establishment and by territory.

Podkladem pro zpracování informace je roční výkaz pro obor dětský a dorostový, který vyplňují každá ordinace praktického lékaře pro děti a dorost, odborné dětské a dorostové ordinace ambulantních zařízení, odborné dětské a dorostové ordinace v ambulantních částech lůžkových zařízení. Zdrojem údajů o lůžkových dětských odděleních je výkaz o lůžkovém fondu zdravotnického zařízení a jeho využití. Výkazy jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na rok 2004, který byl uveřejněn ve Sbírce zákonů ČR formou vyhlášky č. 371/2003 Sb. a její samostatné přílohy č. 2, částka 124 ze dne 12. listopadu 2003. Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Ambulantní péče

Personální zajištění poskytované péče

Podle Registru zdravotnických zařízení zabezpečovalo v kraji péči o děti a dorost ve 249 ambulancích 245,80 lékařů a 244,66 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (dále ZPBD). Na mapě jsou uvedena sídla, ve kterých je zabezpečena ambulantní péči o děti a dorost, bez ohledu na počet ordinací. Vzhledem ke změně kategorií nelékařských zdravotnických povolání, zákon č. 96/2004 Sb., nelze provést jejich srovnání s rokem předcházejícím. Pracovníci jsou vždy uváděni v tzv. přepočteném počtu, což je součet úvazků.

Ambulantní péči o novorozence poskytuje 1,68 lékařů na samostatném novorozeneckém oddělení a na novorozeneckém pracovišti při dětském oddělení ve Fakultní nemocnici Brno.

Údaje o lékařích a ZPBD a další údaje o činnosti oboru a z nich vypočtené ukazatele uvedené v tabulkách a komentované v textu se týkají pouze těch zařízení, která odevzdala vyplněný výkaz, tzn. 244,77 lékařů a 247,81 ZPBD, včetně smluvních. Smluvní pracovníci poskytující v zařízení zdravotní péči, nepatří však do evidenčního počtu pracovníků, pracují na dohodu, na smlouvu o dílo nebo jako spolupracující rodinní příslušníci. V kraji takto pracovalo 0,97 lékařů a 4,15 ZPBD.

Z celkového počtu ambulantních pediatriů bylo téměř 96 % praktických lékařů pro děti a dorost, z nich 97 % pracovalo v samostatné ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost. Ostatní ordinace praktického lékaře pro děti a dorost byly na poliklinikách a zdravotních střediscích (6), při ordinaci lékaře specialisty (3) a v nemocnici (1). V kraji je 11 ordinací, kde je poskytována specializovaná ambulantní péče, z toho je 9 pro děti při ambulantní části nemocnic a 2 pro dorost, jedna na poliklinice a druhá v rámci ordinace praktického lékaře pro dospělé. Na jednoho praktického lékaře připadlo v kraji průměrně 854 léčených pacientů ve věku 0-19 let, nejvíce v okrese Znojmo (1 005), nejméně v okrese Blansko (785). U jednoho praktického lékaře bylo průměrně registrováno 939 dětí a mladistvých, nejvíce v okrese Znojmo (1 069), nejméně v Brně-městě (855).

Z celkového počtu 219 664 registrovaných pacientů v kraji je třetina ve věkové skupině 10-14 let, věková skupina 15 let a více tvoří čtvrtinu registrovaných stejně jako věková skupina 5-9 let, pětina registrovaných je ve věku od 1 do 4 let a necelých 5 % jsou děti ve věku 0-11 měsíců. Věková struktura registrovaných dětských pacientů v ČR je obdobná.

Počet ošetření a registrovaní pacienti

Dětské lékaři v kraji provedli v roce 2004 celkem 1 672 751 ošetření, tj. o 82 126 méně než v roce 2003. Převážná část ošetření byla provedena v ordinacích praktických lékařů, a to 96,8 %. Nejnižší je toto procento v Brně, protože je zde soustředěna specializovaná dětská péče. Z celkového počtu tvořila léčebná ošetření 76,3 % a preventivní ošetření 20 %, 1,5 % ošetření byla poskytnuta v návštěvní službě. Zbývající 2,2 % zahrnují ostatní ošetření, např. posudky žáků při volbě povolání. V roce 2003 byla skladba ošetření obdobná. Nejvíce preventivních ošetření provedli lékaři v okrese Znojmo (24,9 %), nejméně v okrese Blansko (15,6 %). Nízký počet preventivních vyšetření v okrese Blansko se projevil ve výrazně nejvyšším počtu ošetření léčebných (téměř 81 %). Třetina preventivních vyšetření je poskytována kojencům, průměrně 10,5 preventivních ošetření na 1 registrovaného kojence (0-11 měsíců) v kraji, nejvíce 13,5 v okrese Znojmo, nejméně 8,9 v okrese Břeclav. Naopak mladistvým bylo poskytnuto pouze 11 % z celkového počtu preventivních vyšetření. V průměru provedl jeden lékař za rok 6 834 ošetření, nejvíce v okrese Brno-venkov, nejméně v okrese Vyškov. Na jednoho léčeného pacienta ve věku 0-19 let připadlo 7,3 ošetření za rok (ČR 7,2), nejvíce 9,3 v okrese Blansko, nejméně 6,6 v okrese Znojmo.

Sledování pacientů

V ordinacích praktických lékařů bylo v loňském roce sledováno 24 283 alergiků (16 863 dětí a 7 420 mladistvých), 2 454 dětí a 844 mladistvých z disfunkčních rodin, 30 dětí a 6 mladistvých týraných a sexuálně zneužívaných a 467 mladistvých se změněnou pracovní schopností.

V kraji bylo v přímé péči praktického lékaře 10 148 živě narozených dětí, což je o 531 dětí více, než v loňském roce. S nízkou porodní hmotností se narodilo 530 dětí, tzn. s hmotností menší než 2 500 gramů, z těchto dětí dvě zemřely. Ve sledovaném roce zemřelo celkem 36 dětí ve věku 0-14 let: 12 dětí ve věku od narození do 1 roku života, z toho jeden novorozenec, a 24 dětí od 1 roku do posledního dne před 15. narozeninami.

Kojené děti

Při roční prohlídce zjišťuje praktický lékař, jak dlouho bylo dítě kojeno. Ve sledovaném roce bylo při roční prohlídce vyšetřeno 9 974 dětí, z nichž bylo téměř 95,6 % alespoň nějakou dobu kojeno (ČR 95,4 %). Z celkového počtu kojených dětí bylo u 20,5 % dětí kojení ukončeno do 6 týdnů (ČR 19,5%) a 79,5 % dětí bylo kojeno déle než 6 týdnů (ČR 80,5 %).

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu a pacienti s postižením

Jde o pacienty trpící určitou chorobou, kteří jsou pod stálým lékařským dohledem. Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz. Podmínky a rozsah dispenzární péče stanoví zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a příslušná vyhláška MZ. Za účelnost a koordinaci dispenzární péče odpovídá registrující lékař.

Na 1 000 registrovaných pacientů bylo v kraji dispenzarizováno 82,4 dětí a dorostu na nemoci oka a očních adnex, 74,6 na nemoci dýchací soustavy a 37,4 pacientů s onemocněním kůže a podkožního vaziva. U poslední zmíněné diagnózy je nárůst dispenzarizovaných značný. Z 5 596 dispenzarizovaných v roce 2001 přes 5 999 v roce 2002 a 6 089 v roce 2003 došlo k nárůstu na 8 223 dispenzarizovaných trpících nemocemi kůže a podkožního vaziva, kteří jsou pod stálým lékařským dohledem.

S postižením bylo v kraji dispenzarizováno 2 567 dětí a 1 282 dorostu, nejvíce na nemoci nervové soustavy, oka a ucha (871 dětí a 360 mladistvých) a na duševní poruchy a poruchy chování (421 dětí a 259 mladistvých).

Využívání lůžkového fondu

Dětská lůžková oddělení

V lůžkových částech nemocnic poskytovalo pediatrickou péči na 9 odděleních s 461 lůžkem 54,27 lékařů, 302,52 ZPBD, z toho 295,52 sester u lůžka, a 28,19 zdravotnických pracovníků pod odborným dohledem nebo přímým vedením (ZPOD). Průměrně denně bylo obsazeno 320 lůžek, tj. 5,9 lůžka na jednoho lékaře a 1,1 lůžka na jednu sestru u lůžka. Hospitalizováno bylo celkem 21 606 pacientů. Průměrná ošetrovací doba činila 5,4 dne.

Novorozenecká lůžková oddělení a pracoviště

Na dvou samostatných lůžkových novorozeneckých odděleních v nemocnicích v kraji zabezpečovalo péči o novorozence na 144 lůžkách 19,80 lékařů, 107,87 ZPBD, z toho 106,87 sester u lůžka, a 11,5 ZPOD. Denně bylo v průměru obsazeno 122,5 lůžka, tj. 6,2 lůžka na 1 lékaře a 1,2 lůžka na 1 sestru u lůžka. Hospitalizováno bylo celkem 6 750 novorozenců. Průměrná ošetrovací doba na novorozeneckých odděleních nemocnic byla 6,6 dne. Péči novorozencům poskytuje také 7 novorozeneckých pracovišť při lůžkových dětských odděleních s 99 lůžky, 3,30 lékaři a 53,80 ZPBD.

Zpracovala:

Mgr. Alice Hansgutová
ÚZIS ČR Jihomoravský krajský odbor
Výstavní 17/19, 603 00 Brno
tel.: 543 184 166, fax: 543 184 165
e-mail: hansgutova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

**Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči
dle druhu poskytované péče a dle území**

1/2

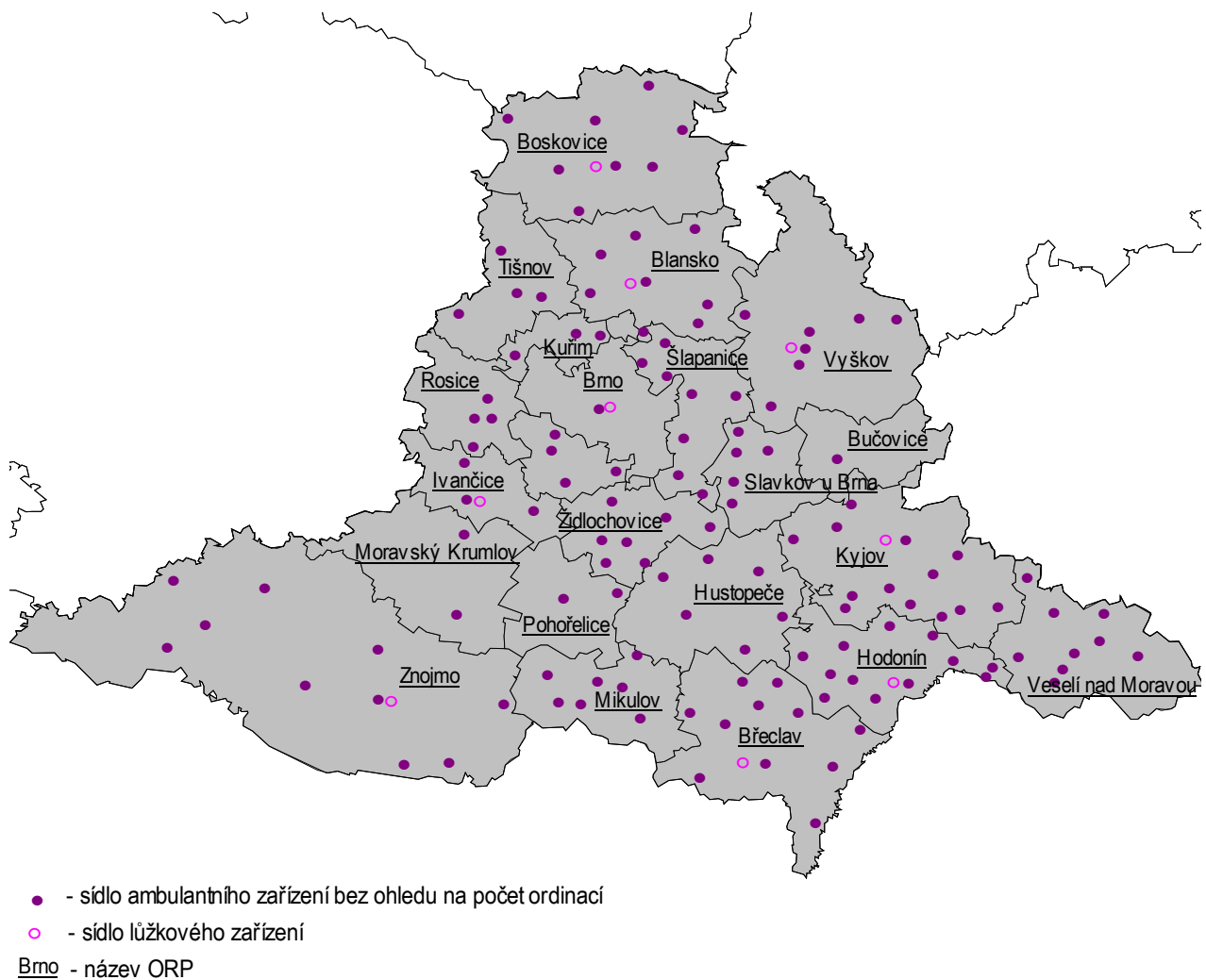
Druh poskytované péče	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření		
		lékařů	struktura lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	struktura v %	na 1 lékaře
Jihomoravský kraj							
Praktický lékař pro děti a dorost	236	234,01	95,6	227,41	1 619 867	96,8	6 922
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	9	9,36	3,8	19,40	47 562	2,8	5 081
Specializovaná ambulantní péče v ostatních ZZ	2	1,40	0,6	1,00	5 322	0,3	3 801
Celkem	247	244,77	100,0	247,81	1 672 751	100,0	6 834
okres Blansko							
Praktický lékař pro děti a dorost	25	24,55	97,2	23,00	187 274	98,5	7 628
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	1	0,70	2,8	2,00	2 937	1,5	4 196
Celkem	26	25,25	100,0	25,00	190 211	100,0	7 533
okres Brno-město							
Praktický lékař pro děti a dorost	81	82,67	94,4	78,64	504 403	94,5	6 101
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	2	3,54	4,0	11,20	24 298	4,5	6 864
Specializovaná ambulantní péče v ostatních ZZ	2	1,40	1,6	1,00	5 322	1,0	3 801
Celkem	85	87,61	100,0	90,84	534 023	100,0	6 095
okres Brno-venkov							
Praktický lékař pro děti a dorost	33	32,07	97,7	31,32	253 720	99,4	7 911
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	1	0,75	2,3	0,65	1 598	0,6	2 131
Celkem	34	32,82	100,0	31,97	255 318	100,0	7 779
okres Břeclav							
Praktický lékař pro děti a dorost	25	24,50	99,0	25,00	184 365	99,4	7 525
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	1	0,25	1,0	0,50	1 169	0,6	4 676
Celkem	26	24,75	100,0	25,50	185 534	100,0	7 496

**Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči
dle druhu poskytované péče a dle území**

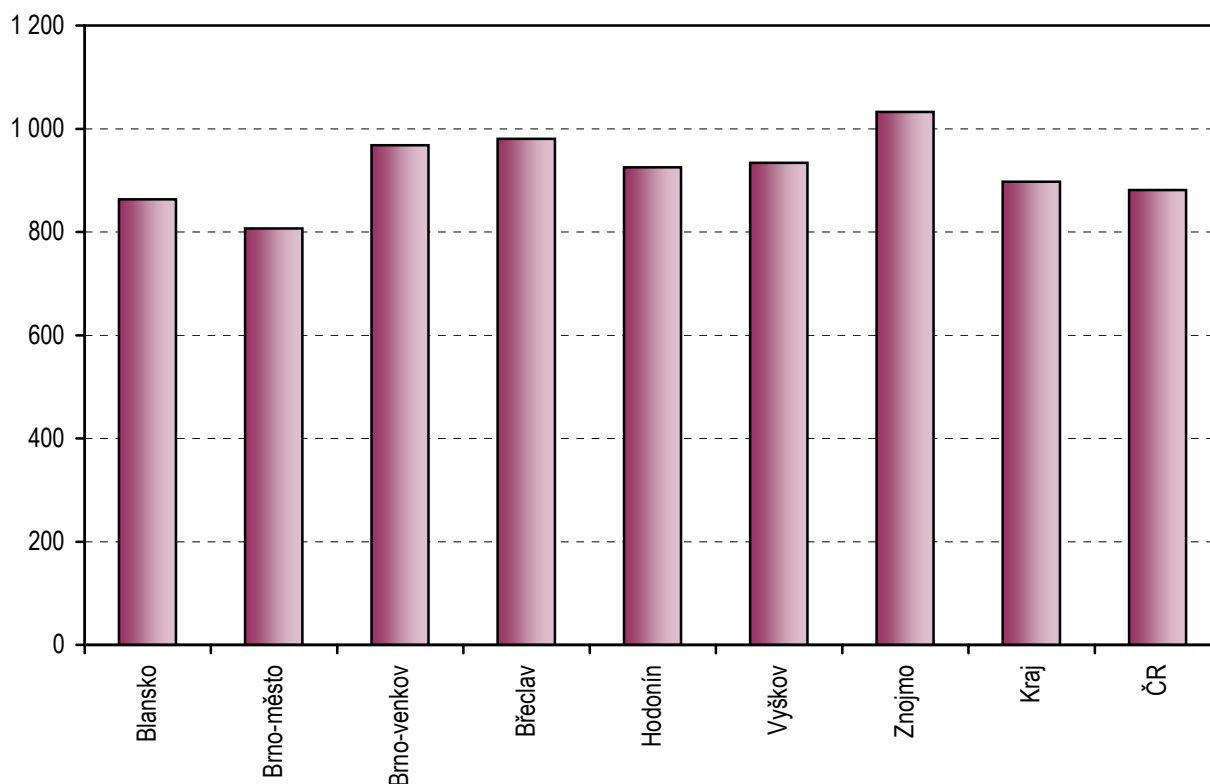
2/2

Druh poskytované péče	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření		
		lékařů	struktura lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	struktura v %	na 1 lékaře
okres Hodonín							
Praktický lékař pro děti a dorost	35	32,17	93,3	31,45	234 881	95,2	7 301
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	2	2,30	6,7	3,00	11 860	4,8	5 157
Celkem	37	34,47	100,0	34,45	246 741	100,0	7 158
okres Vyškov							
Praktický lékař pro děti a dorost	17	18,05	94,2	18,00	112 760	98,2	6 247
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	1	1,12	5,8	1,00	2 125	1,8	1 897
Celkem	18	19,17	100,0	19,00	114 885	100,0	5 993
okres Znojmo							
Praktický lékař pro děti a dorost	20	20,00	96,6	20,00	142 464	97,6	7 123
Specializovaná ambulantní péče v lůžkových ZZ	1	0,70	3,4	1,05	3 575	2,4	5 107
Celkem	21	20,70	100,0	21,05	146 039	100,0	7 055

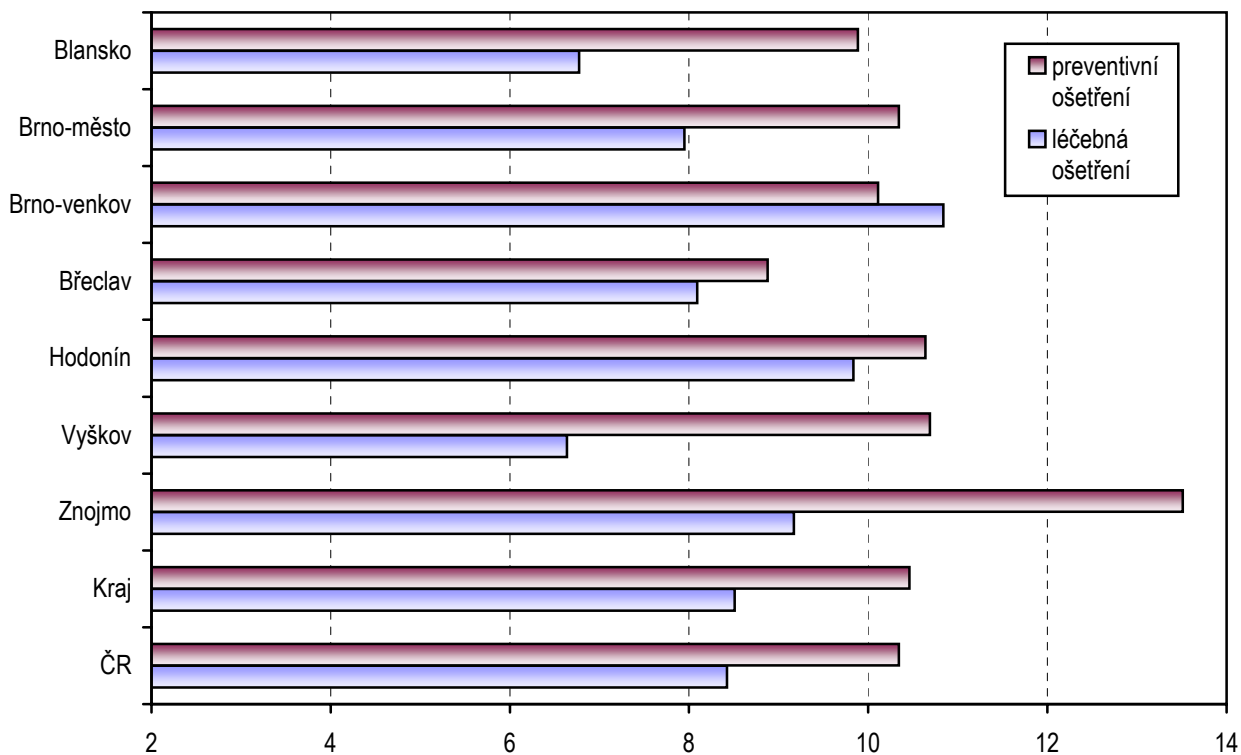
Síť zdravotnických zařízení Jihomoravského kraje zabezpečující ambulantní péči pro děti a dorost

Počet dětí a dorostu bydlící v okrese na 1 lékaře

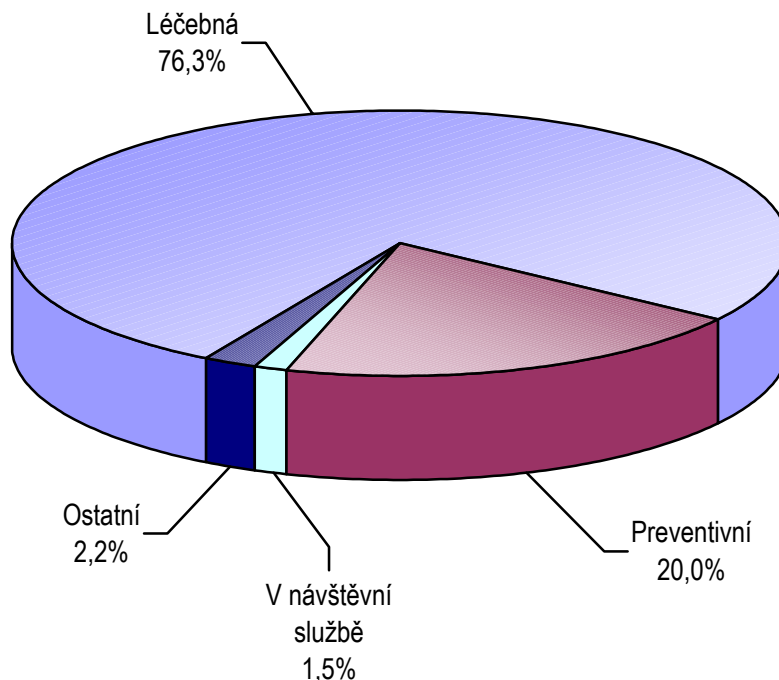
Průměrný počet ošetření kojenců (0-11 měsíců) na 1 registrovaného kojence

Struktura počtu ošetření - vyšetření dle druhu ošetření a dle území

Území, okres	Počet ošetření - vyšetření celkem	z toho ošetření - vyšetření (v %)			Počet léčených pacientů	Počet ošetření na 1 léčeného pacienta
		léčebná	preventivní	v návštěvní službě		
Blansko	190 211	80,9	15,6	2,6	20 475	9,3
Brno-město	534 023	74,3	21,4	1,1	80 502	6,6
Brno-venkov	255 318	77,8	17,8	1,4	30 302	8,4
Břeclav	185 534	77,2	18,5	1,4	23 778	7,8
Hodonín	246 741	77,9	19,3	1,1	36 137	6,8
Vyškov	114 885	73,8	23,7	1,2	16 632	6,9
Znojmo	146 039	72,8	24,9	2,2	22 061	6,6
Jihomoravský kraj	1 672 751	76,3	20,0	1,5	229 887	7,3
ČR	14 963 540	76,2	20,8	1,5	2 079 090	7,2

Struktura ošetření - vyšetření podle druhu

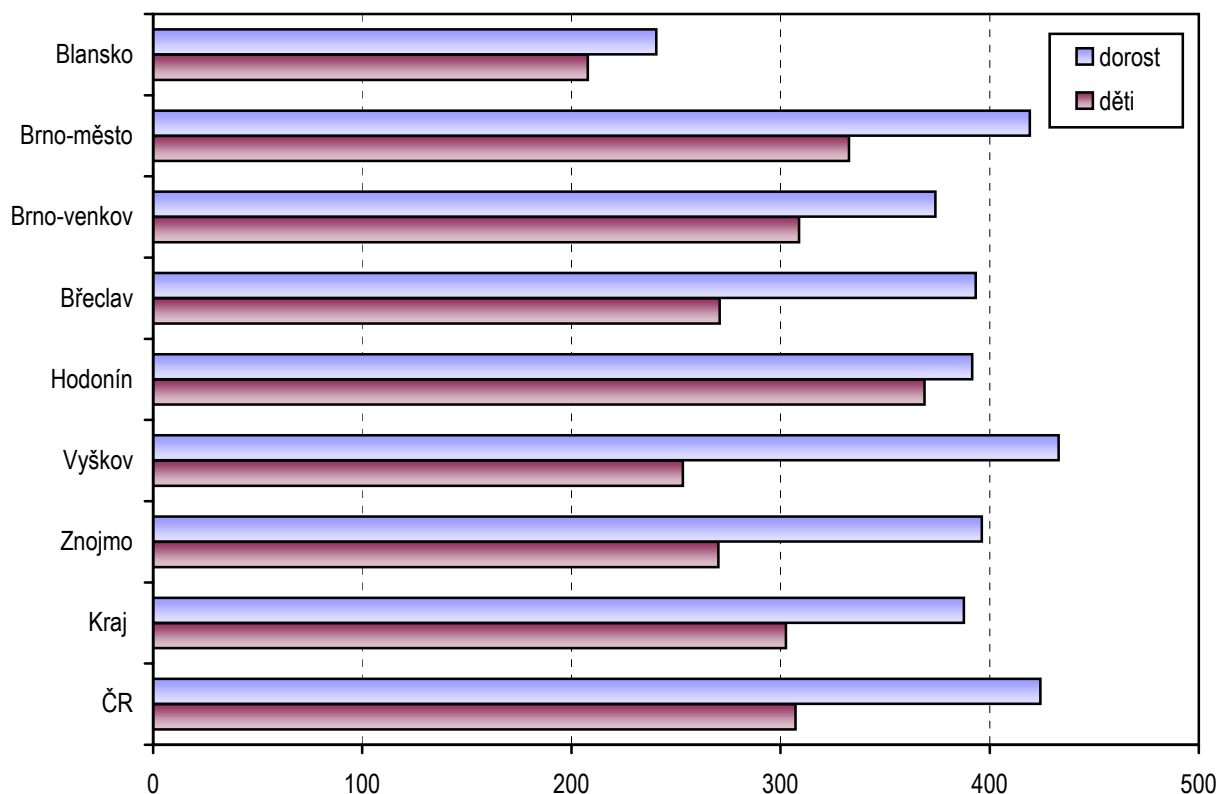

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu

Vybraná diagnóza MKN -10	Počet ¹⁾ dispenzarizovaných pacientů k 31.12.		
	celkem	z toho děti (v %)	na 1 tisíc registrovaných pacientů
A00-B99 Některé infekční a parazitární nemoci (vč. následků)	3 000	73,1	13,7
C00-D48 Novotvary	283	76,7	1,3
D50-D89 Nemoci krve a krevtovorných orgánů a některé poruchy	2 649	77,8	12,1
E00-E90 Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	4 839	63,2	22,0
F00-F99 Poruchy duševní a poruchy chování	2 971	69,7	13,5
G00-G99, H00-H59, H60-H95 Nemoci nervové soustavy, nemoci oka a očních adnex, nemoci ucha a bradavkového výběžku	18 103	68,5	82,4
I00-I99 Nemoci oběhové soustavy	1 977	61,6	9,0
J00-J99 Nemoci dýchací soustavy	16 379	72,9	74,6
K00-K93 Nemoci trávicí soustavy	1 769	69,8	8,1
L00-L99 Nemoci kůže a podkožního vaziva	8 223	75,3	37,4
M00-M99 Nemoci svalové a kosterní soustavy	3 830	58,3	17,4
N00-N99 Nemoci močové a pohlavní soustavy	3 955	68,0	18,0
Q00-Q89 Vrozené vady, deformace	3 127	77,5	14,2

¹⁾ Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz

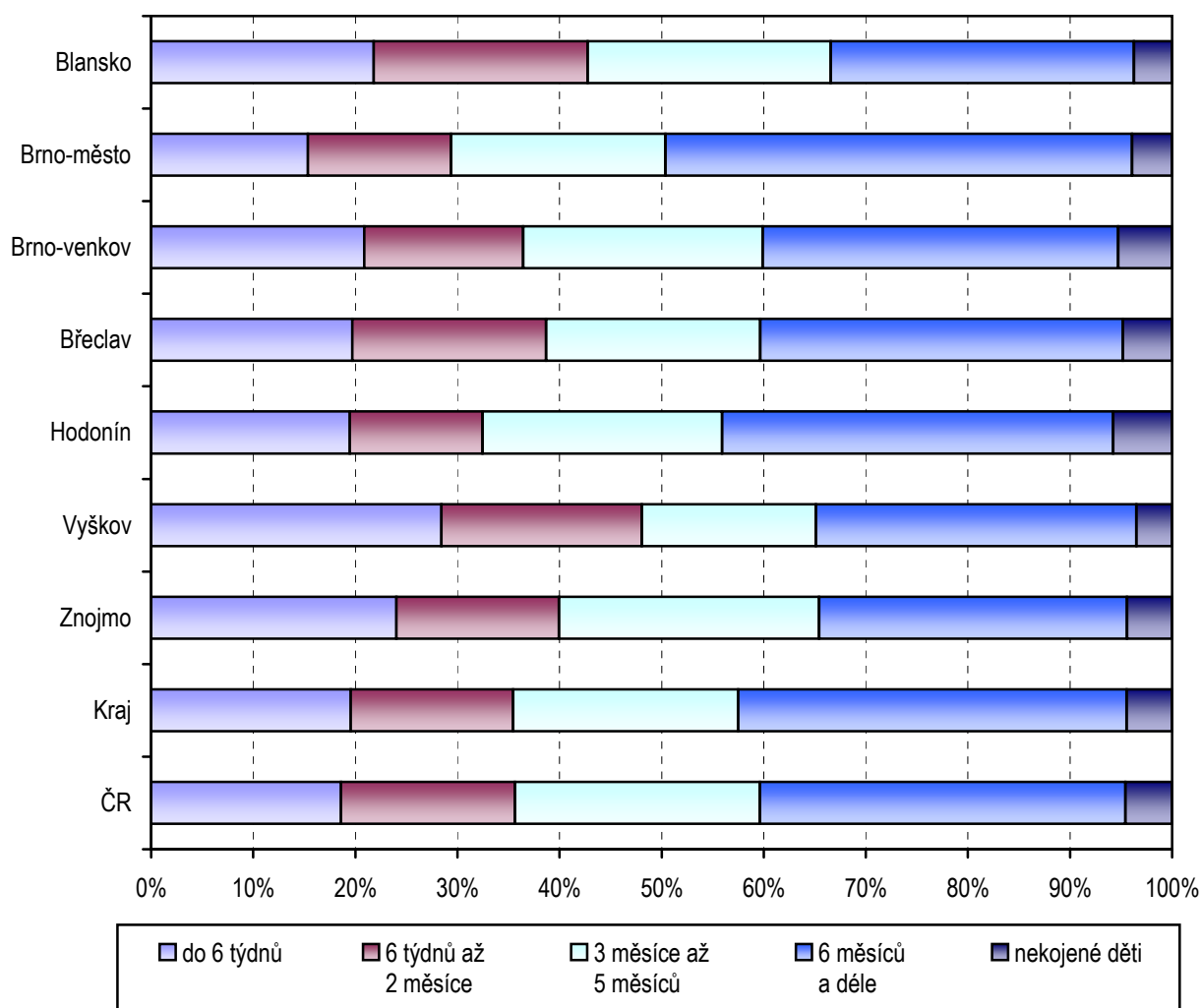
Dispenzarizovaní pacienti na 1 tisíc registrovaných pacientů dle věku

Struktura dětí dle délky kojení a dle území

Území, okres	Počet dětí při roční prohlídce					
	celkem	v tom (v %)				nekojené děti
		kojené děti				
		do 6 týdnů	6 týdnů až 2 měsíce	3 měsíce až 5 měsíců	6 měsíců a déle	
Blansko	963	21,8	21,0	23,8	29,7	3,7
Brno-město	3 567	15,4	14,0	21,0	45,7	3,9
Brno-venkov	1 462	20,9	15,6	23,5	34,8	5,3
Břeclav	979	19,7	19,0	20,9	35,5	4,8
Hodonín	1 321	19,5	13,0	23,5	38,3	5,8
Vyškov	774	28,4	19,6	17,1	31,4	3,5
Znojmo	908	24,0	16,0	25,4	30,2	4,4
Jihomoravský kraj	9 974	19,6	15,9	22,0	38,1	4,4
ČR	92 588	18,6	17,0	24,0	35,8	4,6

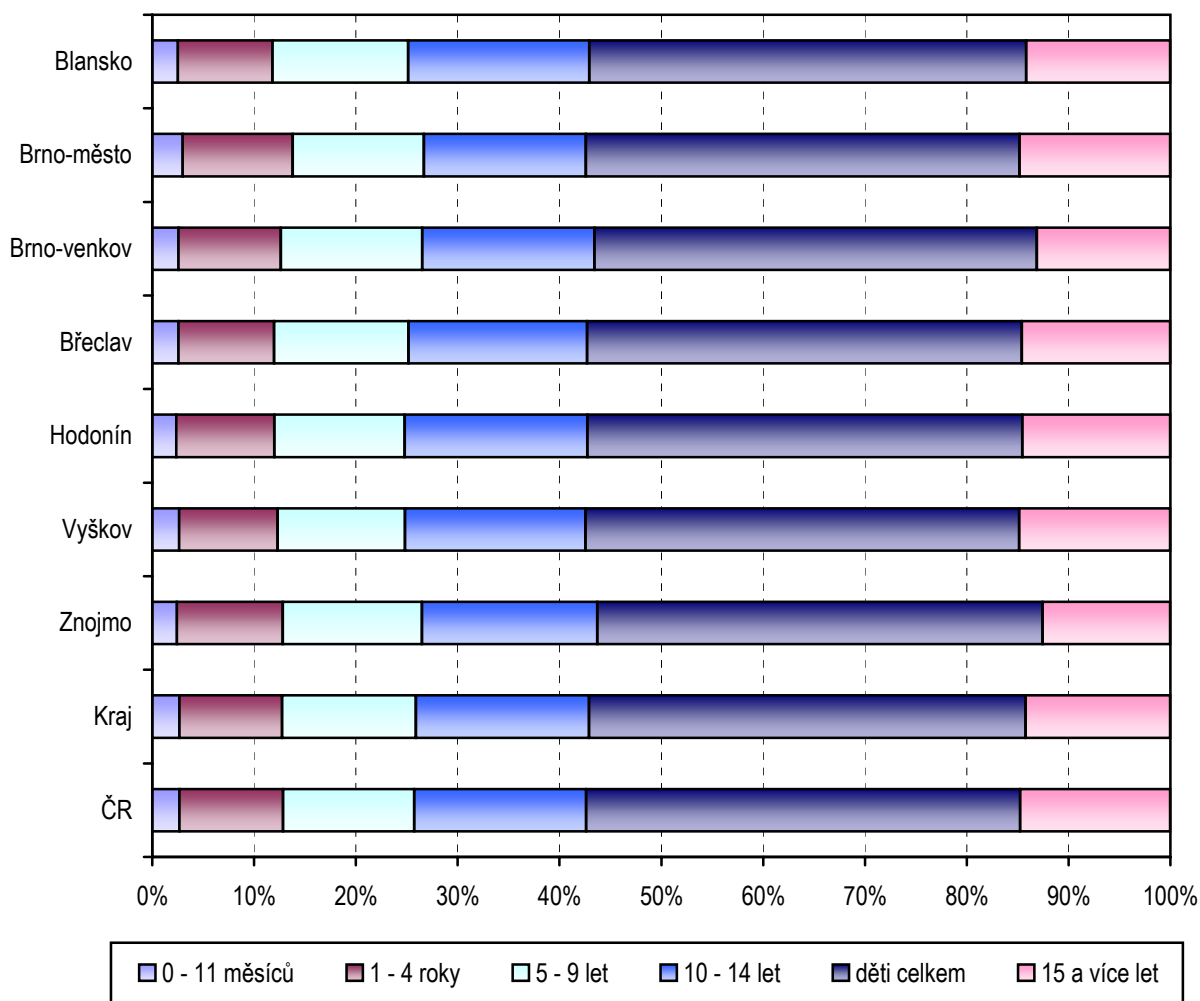
Struktura dětí při roční prohlídce dle délky kojení

Struktura registrovaných dětí a dorostu dle věkových skupin a dle území

Území, okres	Počet registrovaných dětí a dorostu					
	celkem	v tom ve věku (v %)				
		0 - 11 měsíců	1 - 4 roky	5 - 9 let	10 - 14 let	15 a více let
Blansko	21 798	4,4	16,3	23,4	31,2	24,8
Brno-město	70 661	5,2	18,8	22,5	27,7	25,8
Brno-venkov	31 775	4,6	17,8	24,6	29,9	23,2
Břeclav	24 271	4,5	16,4	23,1	30,6	25,5
Hodonín	31 888	4,1	16,9	22,3	31,3	25,4
Vyškov	17 899	4,6	16,9	21,8	30,9	25,8
Znojmo	21 372	4,3	18,5	24,3	30,6	22,3
Jihomoravský kraj	219 664	4,7	17,7	23,0	29,8	24,9
ČR	2 066 049	4,6	17,8	22,4	29,4	25,7

Struktura registrovaných pacientů dle věku

Využívání lůžkového fondu dětských oddělení nemocnic a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Jihomoravský kraj	ČR
Počet oddělení	9	101
Počet pracovníků ¹⁾		
lékaři	54,27	606,32
ZPBD ²⁾ celkem	302,52	3 038,01
sestry ²⁾ u lůžka	295,52	2 884,56
ZPOD ²⁾	28,19	336,93
Průměrný počet lůžek	463,76	5 209,25
Průměrný denní stav obsazených lůžek		
celkem	320,0	3 413,0
na 1 lékaře	5,9	5,6
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	1,1	1,2
Počet lékařů na 100 lůžek	11,77	11,88
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	65,62	59,51
Počet hospitalizovaných	21 606	261 553
Nemocniční letalita	1,1	0,8
Využití lůžek ve dnech	252,5	239,8
Průměrná ošetrovací doba	5,4	4,8
Prostoj lůžek ³⁾	2,3	2,2

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestry - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Nemocnic s lůžkovým dětským oddělením v kraji:

IN Boskovice, a.s. (novorozenecké pracoviště)

FN Brno (2 oddělení)

Nemocnice Ivančice, p.o. (novorozenecké pracoviště)

Nemocnice Břeclav, p.o. (novorozenecké pracoviště)

Nemocnice TGM Hodonín, p.o. (novorozenecké pracoviště)

Nemocnice Kyjov, p.o. (novorozenecké pracoviště)

Nemocnice Vyškov, p.o. (novorozenecké pracoviště)

Nemocnice Znojmo, p.o. (novorozenecké pracoviště)

Nemocnic se samostatným lůžkovým novorozeneckým oddělením v kraji:

FN Brno

Nemocnice Milosrdných bratří, p.o. Brno